

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ |

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ||

శ్రీమద్వాల్మీకీయరామాయణం

|| సుందరకాండం ||

త్రింశః సర్గః

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan of śrīraṅgam

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీసీతారామాభ్యాం నమః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
॥ సుందరకాండం ॥
త్రింశః సర్గః

సీతాయా సహ కర్తవ్యే వార్తాలాపే హనుమతో విచారణా

హనుమానపి విక్రాంతః సర్వం శుశ్రావ తత్త్వతః |
సీతాయాస్త్రిజటాయాశ్చ రాక్షసీనాం చ తర్జితం || 5.30.1 ||

అవేక్షమాణస్తాం దేవీం దేవతామివ నందనే |
తతో బహువిధాం చింతాం చింతయామాస వానరః || 5.30.2 ||

యాం కపీనాం సహస్రాణి సుబహుళాన్యయుతాని చ |
దిక్షు సర్వాసు మార్గంతే సేయమాసాదితా మయా || 5.30.3 ||

చారేణ తు సుయుక్తేన శత్రోః శక్తిమవేక్షతా |
గూఢేన చరతా తావదవేక్షితమిదం మయా || 5.30.4 ||

రాక్షసానాం విశేషశ్చ పురీ చేయం నిరీక్షితా |
రాక్షసాధిపతేరస్య ప్రభావో రావణస్య చ || 5.30.5 ||

యథా తస్యాప్రమేయస్య సర్వసత్త్వదయావతః |
సమాశ్వాసయితుం భార్యాం పతిదర్శనకాంక్షిణీం || 5.30.6 ||

అహమాశ్వాసయామ్యేనాం పూర్ణచంద్రనిభాననాం |
అదృష్టదుఃఖాం దుఃఖస్య న హ్యంతమధిగచ్ఛతిం || 5.30.7 ||

యది హ్యహం సతీమేనాం శోకోపహతచేతనాం |
అనాశ్వాస్య గమిష్యామి దోషవద్ గమనం భవేత్ || 5.30.8 ||

గతే హి మయి తత్రేయం రాజపుత్రీ యశస్విని |
పరిత్రాణమపశ్యంతీ జానకీ జీవితం త్యజేత్ || 5.30.9 ||

యథా చ స మహాబాహుః పూర్ణచంద్రనిభాననః |
సమాశ్వాసయితుం న్యాయ్యః సీతాదర్శనలాలసః || 5.30.10 ||

నిశాచరీణాం ప్రత్యక్షమక్షమం చాభిభాషితం |
కథం ను ఖలు కర్తవ్యమిదం కృచ్ఛగతో హ్యహం || 5.30.11 ||

అనేన రాత్రిశేషేణ యది నాశ్వాస్యతే మయా |
సర్వథా నాస్తి సందేహః పరిత్యక్యతి జీవితం || 5.30.12 ||

రామస్తు యది పృచ్ఛేన్నాం కిం మాం సీతాబ్రవీద్ వచః |
కిమహం తం ప్రతిబ్రూయామసంభాష్య సుమధ్యమాం || 5.30.13 ||

సీతాసందేశరహితం మామితస్త్వరయా గతం |
నిర్దహేదపి కాకుత్స్థః క్రోధతీవ్రేణ చక్షుషా || 5.30.14 ||

యది వోద్యోజయిష్యామి భర్తారం రామకారణాత్ |
వ్యర్థమాగమనం తస్య ససైన్యస్య భవిష్యతి || 5.30.15 ||

అంతరం త్వహమాసాద్య రాక్షసీనామవస్థితః |
శనైరాశ్వాసయామ్యద్య సంతాపబహులమిమాం || 5.30.16 ||

అహం హ్యతి తనుశ్చైవ వానరశ్చ విశేషతః |
వాచం చోదాహరిష్యామి మానుషీమిహ సంస్కృతాం || 5.30.17 ||

యది వాచం ప్రదాస్యామి ద్విజాతిరివ సంస్కృతాం |
రావణం మన్యమానా మాం సీతా భీతా భవిష్యతి || 5.30.18 ||

అవశ్యమేవ వక్తవ్యం మానుషం వాక్యమర్థవత్ |
మయా సాంత్యయితుం శక్యా నాన్యథేయమనిందితా || 5.30.19 ||

సేయమాలోక్య మే రూపం జానకీ భాషితం తథా |
రక్షోభిస్త్రాసితా పూర్వం భూయస్త్రాసముపైష్యతి || 5.30.20 ||

తతో జాతపరిత్రాసా శబ్దం కుర్యాన్మనస్వినీ |
జానానా మాం విశాలాక్షీ రావణం కామరూపిణం || 5.30.21 ||

సీతయా చ కృతే శబ్దే సహసా రాక్షసీగణః |
నానాప్రహరణో ఘోరః సమేయాదంతకోపమః || 5.30.22 ||

తతో మాం సంపరిక్షిప్య సర్వతో వికృతాననాః |
వధే చ గ్రహణే చైవ కుర్యుర్యత్నం మహాబలాః || 5.30.23 ||

తం మాం శాఖాః ప్రశాఖాశ్చ స్కంధాంశోఽత్తమశాఖినాం |
దృష్ట్వా చ పరిధావంతం భవేయుః పరిశంకితాః || 5.30.24 ||

మమ రూపం చ సంప్రేక్ష్య వనే విచరతో మహత్ |
రాక్షసోఽభయవిత్రస్తా భవేయుర్వికృతస్వరాః || 5.30.25 ||

తతః కుర్యుః సమాహ్వానం రాక్షసోఽరక్షసామపి |
రాక్షసేంద్రనియుక్తానాం రాక్షసేంద్రనివేశనే || 5.30.26 ||

తే శూలశరనిస్త్రింశవిధాయుధపాణయః |
ఆపతేయుర్విమర్దేఽస్మిన్ వేగేనోద్వేగకారణాత్ || 5.30.27 ||

సంరుద్ధస్త్విస్తు పరితో విధమే రాక్షసం బలం |
శక్నుయాం న తు సంప్రాప్తుం పరం పారం మహోదధేః || 5.30.28 ||

మాం వా గృహ్ణీయురావృత్య బహవః శీఘ్రకారిణః |
స్యాదియం చాగృహీతార్థా మమ చ గ్రహణం భవేత్ || 5.30.29 ||

హింసాభిరుచయో హింస్యురిమాం వా జనకాత్మజాం |
విపన్నం స్యాత్ తతః కార్యం రామసుగ్రీవయోరిదం || 5.30.30 ||

ఉద్దేశే నష్టమార్గేఽస్మిన్ రాక్షసైః పరివారితే |
సాగరేణ పరిక్షిప్తే గుప్తే వసతి జానకీ || 5.30.31 ||

విశస్తే వా గృహీతే వా రక్షోభిర్మయి సంయుగే |
నాన్యం పశ్యామి రామస్య సహాయం కార్యసాధనే || 5.30.32 ||

విమృశంశ్చ న పశ్యామి యో హతే మయి వానరః |
శతయోజనవిస్తీర్ణం లంగయేత మహోదధిం || 5.30.33 ||

కామం హంతుం సమర్థోఽస్మి సహస్రాణ్యపి రక్షసాం |
న తు శక్త్యామ్యహం ప్రాప్తుం పరం పారం మహోదధేః || 5.30.34 ||

అసత్యాని చ యుద్ధాని సంశయో మే న రోచతే |
కశ్చ నిఃసంశయం కార్యం కుర్యాత్ ప్రాజ్ఞః ససంశయం || 5.30.35 ||

ప్రాణత్యాగశ్చ వైదేహ్యో భవేదనభిభాషణే |
ఏష దోషో మహాన్ హి స్యాన్మమ సీతాభిభాషణే || 5.30.36 ||

భూతాశ్చార్థా విరుధ్యంతి దేశకాలవిరోధితాః |
విక్లవం దూతమాసాద్య తమః సూర్యోదయే యథా || 5.30.37 ||

అర్థానర్థాంతరే బుద్ధిర్నిశ్చితాపి న శోభతే |
ఘాతయంతి హి కార్యాణి దూతాః పండితమానిసః || 5.30.38 ||

న వినశ్యేత్ కథం కార్యం వైక్లవ్యం న కథం మమ |
లంఘనం చ సముద్రస్య కథం ను న వృథా భవేత్ || 5.30.39 ||

కథం ను ఖలు వాక్యం మే శ్రుణుయాన్నోద్విజేత చ |
ఇతి సంచింత్య హనుమాంశ్చకార మతిమాన్ మతిం || 5.30.40 ||

రామమక్లిష్టకర్మాణం సుబంధుమనుకీర్తయన్ |
వైనాముద్వేజయిష్యామి తద్బంధుగతచేతనాం || 5.30.41 ||

ఇక్షాకూణాం వరిష్ఠస్య రామస్య విదితాత్మనః |
శుభాని ధర్మయుక్తాని వచనాని సమర్పయన్ || 5.30.42 ||

శ్రావయిష్యామి సర్వాణి మధురాం ప్రబ్రువన్ గిరం |
శ్రద్ధాస్యతి యథా సీతా తథా సర్వం సమాదధే || 5.30.43 ||

ఇతి స బహువిధం మహాప్రభావో
జగతిపతేః ప్రమదామవేక్షమాణః |
మధురమవితథం జగాద వాక్యం
ద్రుమవిటపాంతరమాస్థితో హనూమాన్ || 5.30.44 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే త్రింశః సర్గః ||